

El repte demogràfic de les Illes Balears

Informe aprovat pel plenari del CES-IB
el 28 de juny de 2021

Contingut

Introducció	3
1. Demografia de les Illes Balears	5
1.1. Evolució de la població resident a les Illes Balears i Espanya	5
1.2. Evolució de la població per illes	8
1.3. Evolució de la població per municipis	10
1.4. Més enllà del padró: la població flotant i l'índex de pressió humana	11
1.5. Projeccions de l'evolució de la població a les Balears	14
Estructura de la població per sexe i edat	16
Natalitat	19
Fenòmens migratoris	21
2. Població i renda per càpita	25
3. Alguns efectes de l'augment de la població en la planificació dels recursos públics	27
4. Resum	29

Introducció

La quantificació del principal element constituent de les societats, la població, és un element d'informació clau perquè l'Administració i els agents socials i econòmics prenguin decisions. Els fenòmens demogràfics són els que determinen, entre altres aspectes, la quantitat de població en edat de treballar, la població en edat escolar i les persones majors que estan jubilades o en edat de jubilar-se.¹

Aquest informe presenta les dades disponibles més actualitzades pel que fa a l'evolució de la població de les Illes Balears i la comparativa amb la d'Espanya. Atès que l'any 2020 ha estat molt atípic en molts de sentits per la pandèmia causada per la COVID-19, la qual ha tingut repercussions en la mobilitat, el mercat de treball i els fenòmens migratoris, entre d'altres, s'ha pres com a any de referència el 2019 amb referència a moltes de les dades que es presenten en aquest informe, encara que hi hagués dades disponibles del 2020.

A part d'oferir les principals dades demogràfiques actuals, es presenten les principals projeccions demogràfiques que elabora l'INE i que, pel que fa a l'àmbit de la comunitat autònoma, estan disponibles fins al 2035.

En el primer apartat d'aquest informe s'aborden els principals indicadors demogràfics presents i futurs. En el segon apartat, s'exposen, molt breument, les

---

¹ SANSÓ, A.; VIRBICKAITE, A. (2019). «Escenaris demogràfics i de consum». A: *Estudi sobre la prospectiva econòmica, social i mediambiental de les societats de les Illes Balears en l'horitzó 2030 (H2030)*. Palma: Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

dades de renda per càpita i l'evolució d'aquestes. El tercer apartat se centra en els reptes que genera el fet demogràfic de les Balears pel que fa als recursos, les infraestructures i els serveis bàsics. Per acabar, es presenta un resum de les principals dades de l'informe.

1. Demografia de les Illes Balears

En el conjunt de l'Estat, l'anàlisi de les dades demogràfiques posa en relleu que moltes zones d'Espanya pateixen despoblació i que la taxa de creixement interanual és molt baixa, i fins i tot negativa a molts de territoris, la qual cosa planteja una sèrie de problemàtiques que han de ser abordades. No obstant això, de l'anàlisi de les dades demogràfiques actuals i de les futures a escala balear, n'emergeix el fet que les Illes Balears han anat i aniran guanyant població. Com en el cas espanyol, aquests fenòmens demogràfics també plantegen una sèrie de problemàtiques, que són distintes de les del conjunt de l'Estat i que generen diferents reptes.

En primer lloc, la insularitat implica una sèrie de limitacions pel que fa a l'abastiment de recursos, circumstància que a més es replica a cada illa. En segon lloc, l'augment de la població estrangera i la diversitat d'aquesta planteja un seguit de reptes socials, com ara l'educació i la integració. En tercer lloc, tot i que davant el context espanyol el guany de població es pot analitzar com un privilegi, hi ha un seguit d'indicadors, per exemple, l'evolució de la renda per càpita, que reflecteixen que aquest increment no va acompanyat d'un augment de la riquesa. Per acabar, cal abordar el tema de si el model de creixement econòmic actual permet conservar la diversitat mediambiental de l'arxipèlag.

1.1. Evolució de la població resident a les Illes Balears i Espanya

L'estadística del padró continu de l'INE ofereix dades provisionals de la població inscrita en el registre a 1 de gener de 2021. En el conjunt d'Espanya, la població inscrita en el padró continu va disminuir en 106.146 persones respecte de la de 2019 i es va situar en 47,3 milions. Aquesta estadística no està disponible per comunitats autònomes, per la qual cosa la darrera dada de població en aquest nivell de desagregació és la del padró a 1 de gener de 2020. En aquest període a l'arxipèlag balear hi havia 1.171.543 persones empadronades, 22.083 més que el 2019, dades que representen una variació anual de l'1,9 %, la més elevada de l'Estat.

TAULA 1. Població a Espanya per comunitats autònomes (2019 i2020) i variacions anuals

	2019	2020	Variació anual absoluta	Variació anual relativa
Illes Balears	1.149.460	1.171.543	22.083	1,9 %
Comunitat de Madrid	6.663.394	6.779.888	116.494	1,7 %
Catalunya	7.675.217	7.780.479	105.262	1,4 %
Regió de Múrcia	1.493.898	1.511.251	17.353	1,2 %
Comunitat Valenciana	5.003.769	5.057.353	53.584	1,1 %
Comunitat Foral de Navarra	654.214	661.197	6.983	1,1 %
Canàries	2.153.389	2.175.952	22.563	1,0 %
La Rioja	316.798	319.914	3.116	1,0 %
Total Espanya	47.026.208	47.450.795	424.587	0,9 %
Aragó	1.319.291	1.329.391	10.100	0,8 %
Melilla	86.487	87.076	589	0,7 %
Castella-la Manxa	2.032.863	2.045.221	12.358	0,6 %
Andalusia	8.414.240	8.464.411	50.171	0,6 %
País Basc	2.207.776	2.220.504	12.728	0,6 %
Cantàbria	581.078	582.905	1.827	0,3 %
Galícia	2.699.499	2.701.819	2.320	0,1 %
Castella i Lleó	2.399.548	2.394.918	-4.630	-0,2 %
Extremadura	1.067.710	1.063.987	-3.723	-0,3 %
Principat d'Astúries	1.022.800	1.018.784	-4.016	-0,4 %
Ceuta	84.777	84.202	-575	-0,7 %

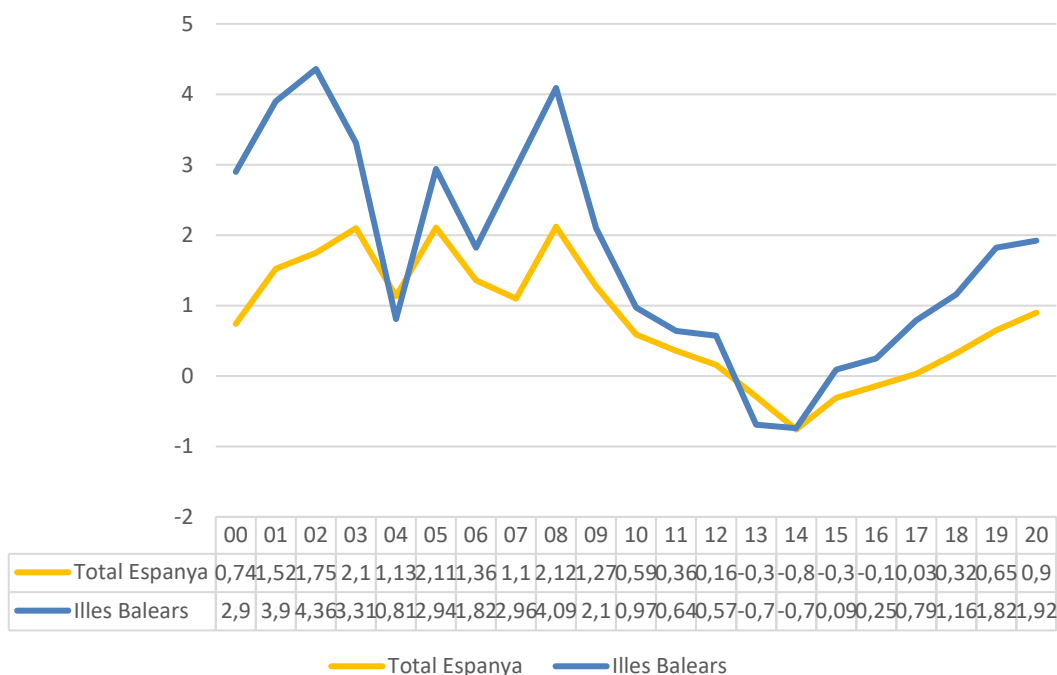
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²

Les Illes Balears és la comunitat autònoma que més creix en termes relatius a tot l'Estat des de l'any 2017, molt per sobre de la mitjana si tenim en compte la sèrie que publica l'INE des de l'any 1998.

² INE, *Cifras oficiales de población de los municipios españoles. Revisión del padrón municipal*.
<https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p08/10/&file=02002.px&L=0> [consulta: 1 juny 2021].

GRÀFIC 1. Variació anual de la població (%) a les Illes Balears i Espanya (1998-2020)

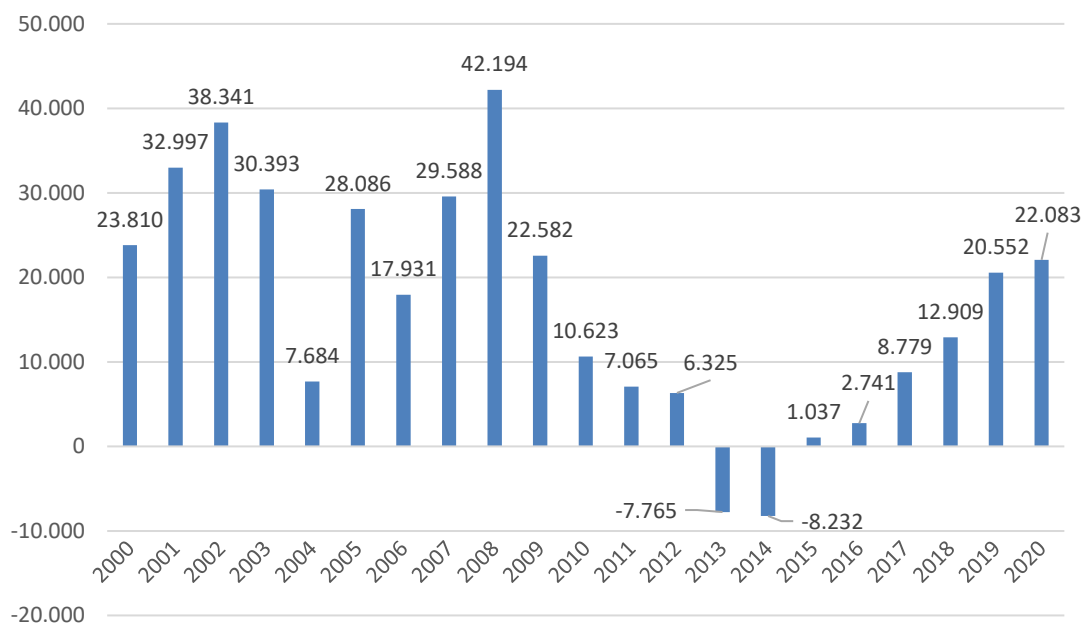
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE³

El major nivell de desagregació de les dades del padró publicades per l'INE és la província, per la qual cosa no hi ha disponibles les dades per illes. Segons aquest criteri, i considerant totes les províncies d'Espanya, les Illes Balears continua sent el territori amb una taxa de creixement relativa més elevada des de l'any 2017.

En termes absoluts, des de l'any 2000 a Espanya ha augmentat la població en quasi 7 milions de persones, un 17,9 %, mentre que a l'arxipèlag ho ha fet en quasi 326.000, un 38,5 %, més del doble. De nou, la xifra més elevada a tot l'Estat. Només en els cinc darrers anys l'arxipèlag ha vist augmentada la seva població en 68.101 persones.

³ INE, *Cifras oficiales de población de los municipios españoles. Revisión del padrón municipal*. <https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p08/i0/&file=02002.px&L=0> [consulta: 1 juny 2021].

GRÀFIC 2. Variació anual de la població (en valors absoluts) a les Illes Balears (1998-2020)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE⁴

1.2. Evolució de la població per illes

Pel que fa a la distribució de la població per illes a 1 de gener de 2020, el 80 % de la població balear estava empadronada a Mallorca, seguida d'Eivissa, Menorca i Formentera. Un 36 % de la població viu a Palma (422.587 persones). Aquestes xifres encara són més significatives si es considera l'àrea metropolitana de Palma, amb municipis com Calvià o Marratxí, de manera que prop del 50 % de la població resident a les Balears es concentra en aquest sector territorial.

TAULA 2. Distribució de la població per illes a l'arxipèlag balear (2020)

	Població absoluta	% sobre IB
Mallorca	912.171	77,9 %
Menorca	95.641	8,2 %
Eivissa	151.827	13,0 %
Formentera	11.904	1,0 %
Total Illes Balears	1.171.543	100,0 %

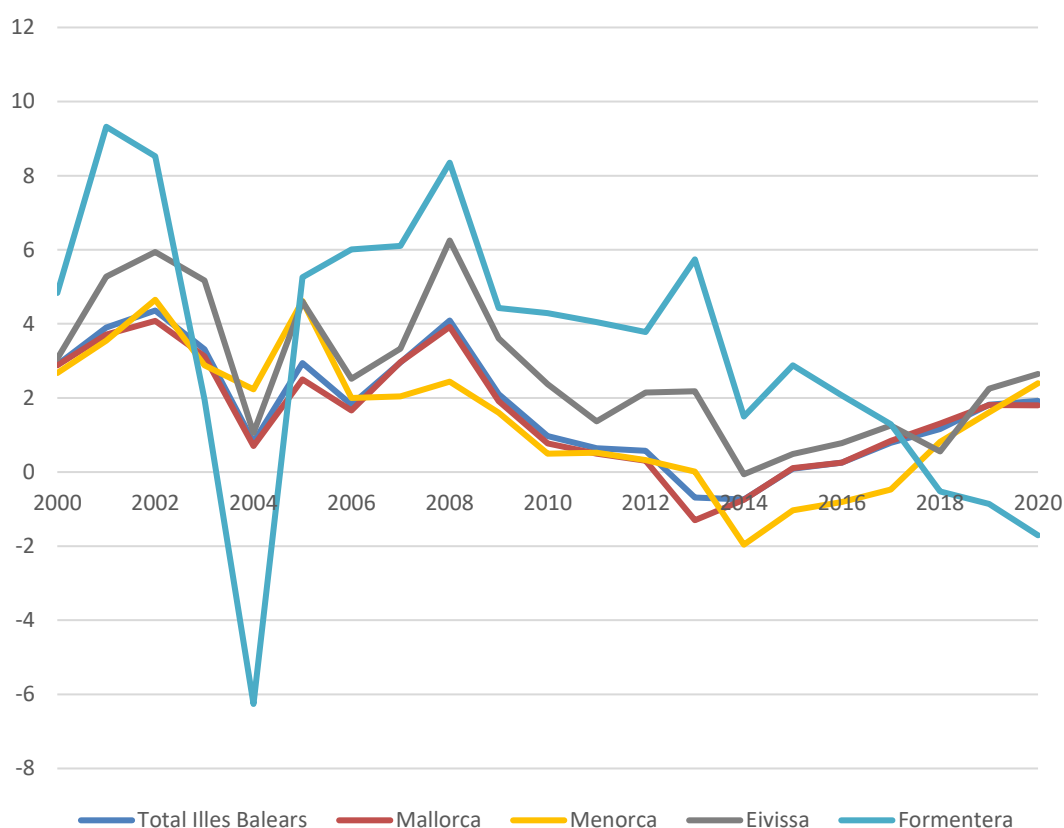
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT⁵

⁴ INE, *Cifras oficiales de población de los municipios españoles. Revisión del padrón municipal*. <https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p08/10/&file=02002.px&L=0> [consulta: 1 juny 2021].

⁵ IBESTAT, *Padró (xifres de població)*. <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/padro/2acef6cf-175a-4826-b71e-8302b13c1262> [consulta: 2 juny 2021].

L'evolució de la població en termes relatius mostra algunes diferències per illes. A partir de l'any 2005, destaca l'intens creixement de les Pitiüses. Formentera ha registrat les variacions més elevades de l'arxipèlag; va arribar al 8,4 % l'any 2008, mentre que Eivissa també ha crescut per sobre de la mitjana balear fins al 2018, any a partir del qual Mallorca, Menorca i Eivissa han crescut al voltant del 2 %; en canvi, Formentera ha perdut població. Si tenim en compte l'evolució dels darrers cinc anys, les Balears han crescut en conjunt a una mitjana d'un 1,2 % anual, Mallorca ho ha fet amb la mateixa intensitat, Eivissa ha crescut un 1,5 %, Menorca un 0,7 % i Formentera un 0,1 %.

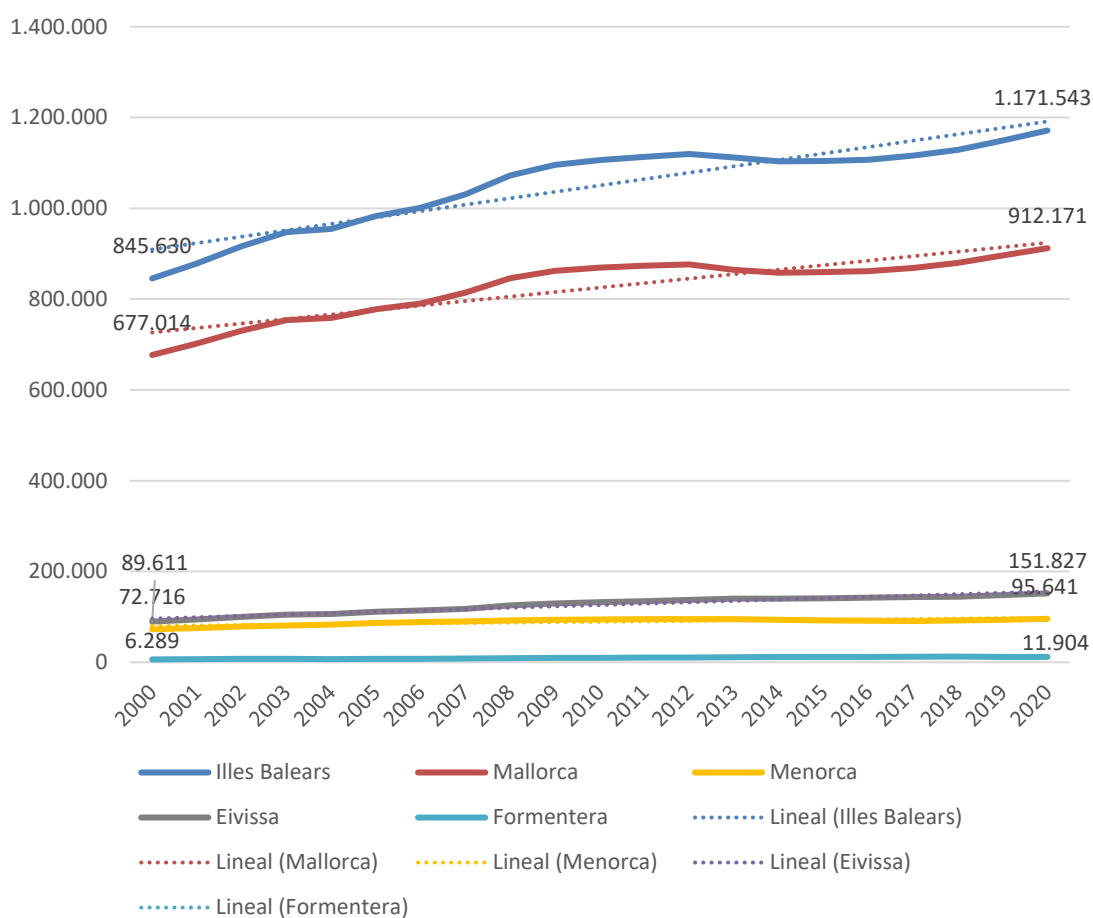
GRÀFIC 3. Variació anual (%) de la població per illes a l'arxipèlag balear (2000-2020)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT⁶

En nombres absoluts, les línies de tendència de l'evolució de la població a les Balears són clarament ascendents.

GRÀFIC 4. Evolució de la població a les Illes Balears (2000-2020)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT⁷

1.3. Evolució de la població per municipis

Les Illes Balears s'organitzen en 67 municipis. El 85,4 % de la població viu en ciutats de més de 10.000 habitants.

⁷ IBESTAT, Padró (xifres de població). <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/padro/2acef6cf-175a-4826-b71e-8302b13c1262> [consulta: 2 juny 2021].

TAULA 3. Distribució de la població a les Illes Balears per grandària del municipi (2020)

	Rural (>2.000 hab.)	Semiurbà (2.001 a 10.000 hab.)	Urbà (<10.001 hab.)	Total
Mallorca	10.291	118.963	782.917	912.171
	1,1 %	13,0 %	85,8 %	100,0 %
Menorca	1.463	33.998	60.180	95.641
	1,5 %	35,5 %	62,9 %	100,0 %
Eivissa	0	6.576	145.251	151.827
	0,0 %	4,3 %	95,7 %	100,0 %
Formentera	0	0	11.904	11.904
	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
Total Illes Balears	11.754	159.537	1.000.252	1.171.543
	1,0 %	13,6 %	85,4 %	100,0 %

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT⁸

Pel que fa a l'evolució de la població per municipis en termes relatius, l'any 2020 només tres municipis de les Illes Balears van registrar taxes negatives de creixement: Escorca (-1,9) i Sóller (-0,5) a Mallorca; Sant Lluís (-0,9) a Menorca, i Formentera (-1,71). No ha disminuït la població de cap municipi d'Eivissa.

Si tenim en compte un període de temps més ampli, en els darrers cinc anys només 6 municipis d'un total de 67 (9 %) han perdut població: Banyalbufar (-0,9), Deià (-2,4), Estellencs (-0,5) i Sóller (-0,01) a Mallorca, i Sant Lluís (-2,2) i el Castell (-1,5) a Menorca. De nou, cap municipi d'Eivissa no ha perdut població, ni tampoc Formentera si consideram la mitjana dels cinc darrers anys.

1.4. Més enllà del padró: la població flotant i l'índex de pressió humana

Les Illes Balears és una de les principals destinacions turístiques d'Espanya. L'any 2019 va rebre més de 13 milions de turistes estrangers, el 16,4 % del total de l'Estat.⁹

En qualsevol estudi demogràfic de les Balears és primordial tenir en compte el fenomen turístic. La comunitat autònoma està sotmesa a una forta pressió humana durant els mesos de temporada alta de la campanya turística. L'estacionalitat concentra l'activitat econòmica en els mesos d'estiu coincidint amb el màxim nombre de persones visitants. Aquest fet genera, alhora, llocs de feina temporals

⁸ IBESTAT, Padró (xifres de població). <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/padro/2acef6cf-175a-4826-b71e-8302b13c1262> [consulta: 2 juny 2021].

⁹ INE, Estadística de movimientos turísticos en frontera. https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176996&menu=ultiDatos&idp=1254735576863 [consulta: 8 juny 2021].

que atreuen persones treballadores de fora de les Balears, i també les seves famílies.

Així, el turisme suposa un augment de la pressió humana sobre els recursos de les Illes respecte de la que s'obtingria amb l'anàlisi exclusiva de la població permanent. El concepte de població flotant, que aglutina tant les persones empadronades en un determinat territori com les que hi resideixen permanentment o temporalment i que no estan inscrites, posa de manifest la pressió que sofreixen algunes zones en determinats períodes de temps.

Per quantificar la població flotant, l'índex de pressió humana (IPH) permet estimar la població present en un territori, independentment de les dades oficials de població, com el padró. En el cas de les Illes Balears, l'IBESTAT comptabilitza les entrades i sortides diàries de persones pels ports i aeroports, i recull la càrrega demogràfica real que suporta diàriament cadascuna de les illes que integren l'arxipèlag.

Davant una població resident d'1.171.543 persones l'any 2019,¹⁰ la població present va arribar a un valor màxim el 5 d'agost de 2019, amb 2.039.687 persones, la qual cosa representa un augment del 74 %. El mes d'agost, el valor mínim de la població total va ser d'1.843.049, un 57 % més.

En diferents dies de la primera quinzena d'agost, les illes de Menorca i Eivissa suporten una pressió màxima de població que dobla, i en el cas de Formentera quasi triplica, la població resident.

TAULA 4. Valors màxim de l'IPH a les Illes Balears (2019)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Població resident	1.171.543	912.171	95.641	151.827	11.904
Data de valor màxim de l'IPH	5 d'agost	5 d'agost	10 d'agost	13 d'agost	16 d'agost
Valor màxim de l'IPH	2.039.687	1.465.426	221.084	334.243	34.720
Augment de la població	174,1 %	160,7 %	231,2 %	220,1 %	291,7 %

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT¹¹

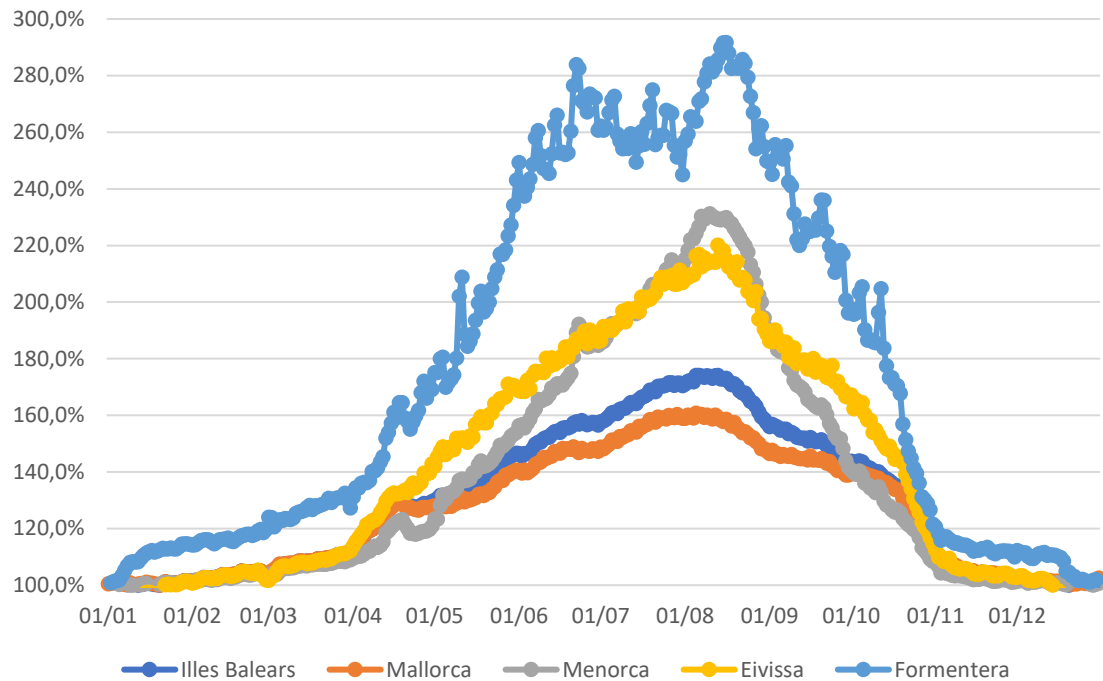
Tot i l'estacionalitat del turisme a les Balears, la població total supera més d'un 20 % la població resident des de principi del mes d'abril fins a final del mes d'octubre. En

¹⁰ Població empadronada a les Illes Balears a 1 de gener de 2020.

¹¹ IBESTAT, *Indicador de pressió humana (IPH)*. https://ibestat.caib.es/ibestat/page?p=px_tablas&nodeId=e91ffb58-6bdd-457c-bd25-ed2a201f57ae&path=poblacio%2Festudis-demografics%2Findicador-pressio-humana-iph&lang=ca [consulta: 5 juny 2021].

el cas de Formentera, supera més d'un 20 % la població resident des de principi de març fins a principi de novembre.

GRÀFIC 5. Població flotant respecte de la població resident (en %) a les Illes Balears per dies (2019)

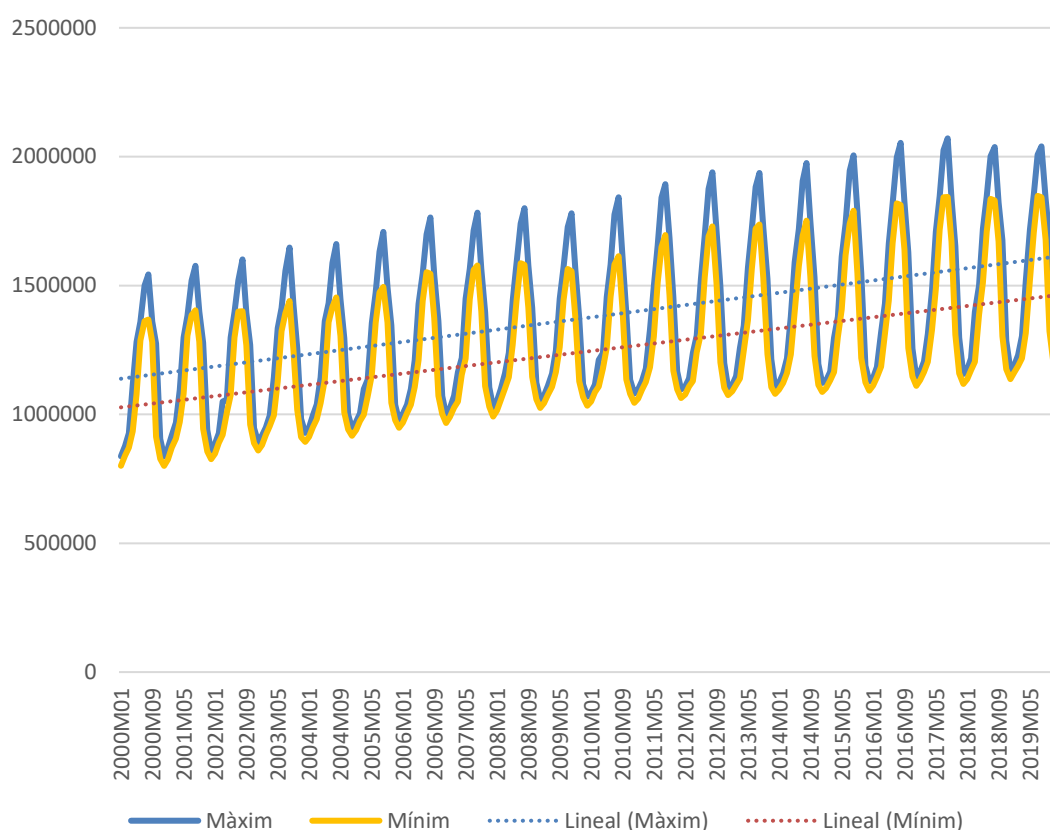

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT¹²

L'augment de la població total a l'arxipèlag és constant des de l'any 2000, període que inclou tant períodes d'expansió com de contracció econòmica.

¹² IBESTAT, *Indicador de pressió humana (IPH)*. <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/estudis-demografics/indicador-pressio-humana-iph/e91ffb58-6bdd-457c-bd25-ed2a201f57ae> [consulta: 5 juny 2021].

GRÀFIC 6. Valors mínims i màxims mensuals de l'IPH a les Illes Balears (2000-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT¹³

1.5. Projectacions de l'evolució de la població a les Balears

Els exercicis de prospectiva a mitjà i llarg termini són útils per reflexionar sobre quines són les grans tendències de canvi en la societat, cap a on anam i, depenent de si l'evolució projectada es considera adequada o no, quines mesures es poden prendre per influir en el que vindrà i tractar de corregir les tendències subjacents. Evidentment, el futur és incert, i encara més com més llunyà és l'horitzó cap al qual dirigim l'atenció, de manera que l'exercici de prospecció, sobretot si va acompanyat de quantificacions, ha de ser valorat en aquest context d'incertesa sobre el futur; més que les xifres en si, el que s'ha de destacar són les tendències subjacents que es detecten.¹⁴

¹³ IBESTAT, *Indicador de pressió humana (IPH)*. <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/estudis-demografics/indicador-pressio-humana-iph/e91ffb58-6bdd-457c-bd25-ed2a201f57ae> [consulta: 5 juny 2021].

¹⁴ SANSÓ, A.; VIRBICKAITE, A., *op. cit.*

Les projeccions de població són xifres oficials que ha elaborat l'INE amb una metodologia homogènia per a totes les comunitats autònomes i d'acord amb els criteris de l'EUROSTAT, que és l'organisme encarregat de les projeccions de població per al conjunt de països de la Unió Europea. L'estudi de prospectiva econòmica, laboral i social de les Balears per a l'horitzó 2030 publicat pel CES de les Illes Balears utilitzava les dades de projeccions de l'INE de població per a aquell horitzó. En aquest informe, ha estat possible actualitzar les dades prospectives a l'horitzó del 2035, que és la darrera dada disponible publicada per l'INE desagregada per comunitats autònomes.

TAULA 5. Projeccions de variació de la població a les Illes Balears i Espanya (2020-2035)

	Espanya	Illes Balears
2020	47.450.795	1.171.543
2025	47.449.884	1.262.418
2030	47.749.007	1.321.611
2035	48.284.479	1.390.671
Índex 2025/2020	100,0 %	107,8 %
Índex 2030/2020	100,6 %	112,8 %
Índex 2035/2020	101,8 %	118,7 %
Taxa de creixement anual (2020-2035)	0,1 %	1,2 %

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE¹⁵

Segons les projeccions de l'INE, entre el 2020 i el 2035 la població balear augmentarà un 18,7 %, davant l'1,8 % del conjunt d'Espanya. La taxa acumulativa de creixement anual de les Balears per a aquest període és 12 vegades més gran que la d'Espanya.

Les Illes Balears serà la comunitat autònoma que més creixerà en termes relatius a tot l'Estat.

¹⁵ INE, *Proyección de la población de España, 2020-2070*.
<https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consulta: 5 juny 2021].

TAULA 6. Variació de la població per cada mil habitants a Espanya (2025, 2030, 2034)

	2025	2030	2034
Illes Balears	8,7	9,9	10,3
Comunitat de Madrid	5,4	6,4	7,0
Canàries	4,8	6,3	6,8
Catalunya	2,9	4,3	5,2
Regió de Múrcia	3,6	4,2	4,8
Comunitat Foral de Navarra	2,5	3,4	4,1
Melilla	-0,3	2,2	3,4
Comunitat Valenciana	1,5	2,5	3,2
Total Espanya	0,9	1,9	2,5
Andalusia	0,1	0,5	0,8
Aragó	-1,0	-0,1	0,7
La Rioja	-0,5	0,1	0,6
País Basc	-1,5	-0,9	-0,3
Castella-la Manxa	-2,5	-1,7	-1,1
Ceuta	-3,0	-1,8	-1,3
Cantàbria	-3,8	-3,5	-3,3
Galícia	-4,9	-4,2	-3,7
Extremadura	-5,9	-5,6	-5,4
Castella i Lleó	-7,3	-6,5	-5,9
Principat d'Astúries	-7,2	-6,7	-6,4

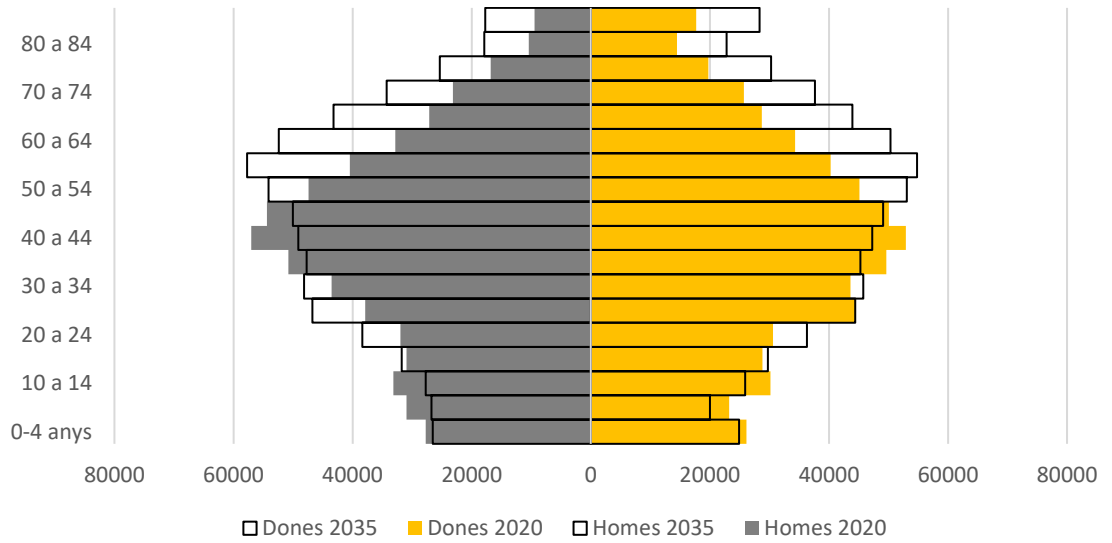
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE¹⁶

ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ PER SEXE I EDAT

Aquesta evolució diferent de la població dels dos territoris té conseqüències importants en l'estructura d'edats de la població, com es comprova en els gràfics 7 i 8, en què es presenten les piràmides de població de 2017 i de 2035 tant de les Illes Balears d'Espanya. En els dos gràfics s'observa com entre 2020 i 2035 les piràmides de població s'estrenyen a la part baixa, en què hi ha representades les persones més joves, mentre que s'eixamplen a la part més alta, amb un augment de la població de més edat. L'edat mitjana de la població a les Balears passarà de 41,7 anys el 2020 a 45,5 el 2035; en canvi, al conjunt de l'Estat augmentarà de 43,6 anys a 47,3 anys.

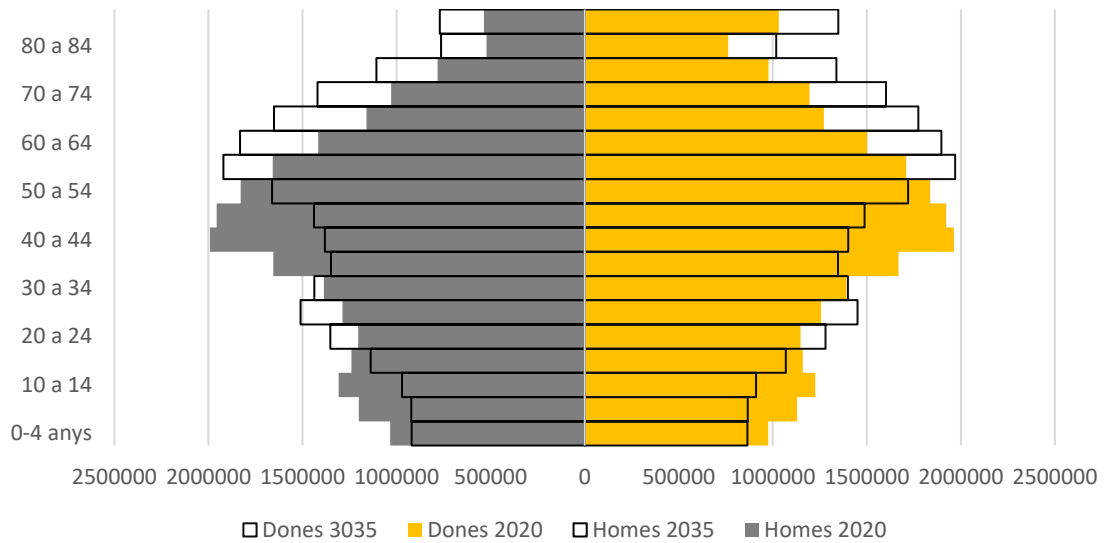
¹⁶ INE, *Proyección de la población de España, 2020-2070*.
<https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consulta: 5 juny 2021].

GRÀFIC 7. Piràmides de població a les Illes Balears (2020 i 2035)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE¹⁷

GRÀFIC 8. Piràmides de població a Espanya (2020 i 2035)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE¹⁸

¹⁷¹⁸ INE (1 de juny de 2021), *Cifras oficiales de población de los municipios españoles: Revisión del Padrón Municipal*. <https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p08/10/&file=02002.px&L=0> i

INE (5 de juny de 2021), *Proyección de la población de España, 2020-2070*. <https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consultes: 27 juliol 2021].

TAULA 7. Distribució de la població per grans grups d'edat a les Illes Balears i Espanya (2020-2035)

	Illes Balears				
	2020		2035		35/20
Edat	<i>Població</i>	%	<i>Població</i>	%	
0-14	173.360	14,8	156.866,25	11,3	-9,5
15-24	121.043	10,3	136.141,41	9,8	12,5
25-39	257.882	22,0	278.123,82	20,0	7,8
40-54	294.749	25,2	302.775,57	21,8	2,7
55-69	194.451	16,6	302.386,36	21,7	55,5
70 o més	130.058	11,1	214.377,33	15,4	64,8
Total	1.171.543	100	1.390.670,74	100	18,7
	Espanya				
	2020		2035		35/20
Edat	<i>Població</i>	%	<i>Població</i>	%	
0-14	6.877.153	14,5	5.455.787	11,3	-20,7
15-24	4.752.178	10,0	4.840.238	10,0	1,9
25-39	8.648.301	18,3	8.493.732	17,6	-1,8
40-54	11.500.540	24,3	9.081.832	18,8	-21,0
55-69	8.718.883	18,4	11.046.035	22,9	26,7
70 o més	6.835.558	14,4	9.366.854	19,4	37,0
Total	47.332.613	100,0	48.284.479	100	2,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE¹⁹

En termes generals, les projeccions per al 2035 posen de manifest una sèrie de fets amb conseqüències importants:

- Tant a Espanya com a les Illes Balears, es preveu una reducció de la població menor de 15 anys, que passarà, en ambdós casos, del voltant del 15 % el 2020 a poc més de l'11 % el 2035. La reducció en termes relatius serà molt més acusada en el cas espanyol (-20,7 %) que en el de les Balears (-9,5 %).
- En el cas d'Espanya, hi haurà un augment lleuger del jovent menor de 24 anys (1,9 %); en el cas de les Balears, l'augment serà intens, de prop del 12,5 %.
- Pel que fa a la població d'entre 25 a 39 anys —que és la que s'integra majoritàriament en el mercat laboral, forma noves llars i es reproduïx—, es preveu una evolució diferent. Mentre que a l'arxipèlag augmentarà un 8 %,
  - a Espanya, en canvi, disminuirà un 1,8 %.

¹⁹ INE, *Proyección de la población de España, 2020-2070*.

<https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consulta: 5 juny 2021].

en el conjunt de l'Estat retrocedirà en termes relatius quasi dos punts percentuals.

- Molt més pronunciada serà la diferència en l'interval de 40 a 54 anys, en què es preveu un augment de prop del 3 % en el cas del arxipèlag, i una disminució del 20 % en el cas de l'Estat.
- No obstant l'augment de persones en diferents franges d'edat, l'estructura de la població en termes percentuals no mostra grans diferències del 2020 al 2035, si no és per l'augment de les persones de més de 55 anys.
- Quant al grup d'edat de 55 a 69 anys —que estan al final de la seva etapa laboral activa o ja retirades—, es preveu que augmenti un 55 % en el cas de les Balears i la meitat en el conjunt de l'Estat.
- Finalment, la població de 70 anys o més seguirà una tendència similar a l'interval anterior i augmentarà un 65 % a les Balears, el doble que en el conjunt d'Espanya.

NATALITAT

L'edat mitjana de la maternitat ha augmentat progressivament en els darrers anys, de manera que és la segona més alta de la Unió Europea, a poca distància de la primera, Itàlia.²⁰ En el cas de les Illes Balears, la mitjana d'edat de la maternitat és lleugerament inferior a la mitjana espanyola, però superior en més de dos anys a la mitjana europea (29,3 anys el 2018).

TAULA 8. Edat mitjana de la maternitat a les Illes Balears i Espanya (1999-2034)

	1999	2009	2019	2029	2034
Illes Balears	30,2	30,6	31,7	31,8	31,6
Espanya	30,7	31,0	32,3	32,4	32,3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²¹

²⁰ EUROSTAT, *Fertility indicators*.

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/DEMO_FIND/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=26565240-1494-4163-bf9c-4bb7215590ff [consulta: 7 juny 2021].

²¹ INE, *Indicadores demográficos básicos. Resultados*. <https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672>; INE (6 de juny de 2021), *Proyección de la población de España, 2020-2070*.

<https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consultes: 6 juny 2021].

L'augment progressiu d'edat de la primera maternitat ha anat acompanyat d'una davallada del nombre de fills per mare, amb un lleuger repunt en el període de 2009 a 2019. El nombre mitjà de fills de dones estrangeres és superior al de les espanyoles. Amb tot, es preveu un augment d'una dècima en el nombre de fills per mare el 2034 respecte del 2019.

TAULA 9. Indicador conjuntural de fecunditat a les Illes Balears i Espanya per nacionalitat (1999-2034)

		1999	2009	2019	2029	2034
Illes Balears	Espanyola	s. d.	1,2	1,1	s. d.	s. d.
	Estrangera	s. d.	1,7	1,4	s. d.	s. d.
	Total	1,3	1,4	1,1	1,2	1,2
Espanya	Espanyola	s. d.	1,3	1,2	s. d.	s. d.
	Estrangera	s. d.	1,7	1,6	s. d.	s. d.
	Total	1,2	1,4	1,2	1,3	1,3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²²

Nota: s. d., sense dades.

Pel que fa a la taxa bruta de natalitat, això és, els nascuts per cada mil habitants, ha disminuït dues unitats del 1999 al 2019, amb una pujada el 2009 deguda al període expansiu que va caracteritzar el primer període. No obstant això, les projeccions per al 2029 i per al 2034 auguren una davallada fins al 2029 amb un lleuger repunt el 2034, moment en el qual les taxes espanyola i balear s'igualaran. Així, en els darrers anys, la disminució de la taxa serà més intensa en el cas de l'arxipèlag.

TAULA 10. Taxa bruta de natalitat a les Illes Balears i Espanya (1999-2034)

	1999	2009	2019	2029	2034
Illes Balears	10,9	11,2	8,1	7,2	7,4
Espanya	9,4	10,7	7,6	7,0	7,4

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²³

²² INE, *Indicadores demográficos básicos. Resultados*. <https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> i INE (6 de juny de 2021) *Proyección de la población de España, 2020-2070*. <https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consultes: 6 juny 2021].

²³ INE, *Estadística del Padrón Continuo. Datos provisionales a 1 de enero de 2021*. <https://www.ine.es/jaxi/Datos.htm?path=/t20/e245/p04/provi/10/&file=0ccaa004.px> [consulta: 6 juny 2021].

FENÒMENS MIGRATORIS

L'evolució de la població i la seva estructura per edats no tan sols depèn de la població actual i de la seva dinàmica de reproducció, sinó també dels fluxos migratoris i la composició d'aquests (edats, nacionalitats...).

Un dels trets demogràfics més característic de l'arxipèlag balear és l'alta proporció de persones nascudes a l'estranger (24,3 %) en comparació amb la mitjana espanyola (15,4 %).

TAULA 11. Distribució per edat de les persones residents a les Illes Balears i a Espanya segons lloc de naixement (2021)

	<i>Edat</i>	Persones nascudes a Espanya		Persones nascudes a l'estranger		<i>Total</i>
		<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	
Illes Balears	0-15 anys	164.941	90,2	17.855	9,8	182.796
	16-44 anys	312.416	67,3	151.987	32,7	464.403
	45-64 anys	248.413	73,5	89.457	26,5	337.870
	65 anys i més	161.486	86,2	25.778	13,8	187.264
	Total	887.256	75,7	285.077	24,3	1.172.333
Espanya	0-15 anys	6.704.492	93,5	467.412	6,5	7.171.904
	16-44 anys	12.853.695	76,5	3.945.113	23,5	16.798.808
	45-64 anys	11.784.044	83,8	2.282.382	16,2	14.066.426
	65 anys i més	8.709.525	93,6	597.986	6,4	9.307.511
	Total	40.051.756	84,6	7.292.893	15,4	47.344.649

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²⁴

Per nacionalitat de la població estrangera resident, la més nombrosa tant a les Illes Balears com a Mallorca és la marroquina, a Menorca és la de persones del Regne Unit, mentre que tant a Eivissa com a Formentera la nacionalitat estrangera amb més pes és la italiana.

²⁴ INE, *Estadística del Padrón Continuo. Datos provisionales a 1 de enero de 2021.*
<https://www.ine.es/jaxi/Datos.htm?path=/t20/e245/p04/provi/I0/&file=0ccaa004.px> [consulta: 6 juny 2021].

TAULA 12. Nacionalitat de les persones estrangeres residents a les Illes Balears (2020)

	Illes Balears		Mallorca		Menorca		Eivissa		Formentera	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
no consta	42.378	19,3	34.395	20,7	1.898	16,4	5.842	14,9	243	7,1
Marroc	28.467	12,9	22.208	13,4	1.321	11,4	4.500	11,5	438	12,8
Itàlia	21.274	9,7	13.228	8	1.368	11,8	5.642	14,4	1.036	30,3
Alemanya	18.790	8,5	15.931	9,6	367	3,2	2.198	5,6	294	8,6
Regne Unit	15.991	7,3	11.050	6,7	1.885	16,3	3.022	7,7	34	1
Colòmbia	13.174	6	10.195	6,1	997	8,6	1.684	4,3	298	8,7
Romania	12.648	5,7	7.819	4,7	535	4,6	3.979	10,2	315	9,2
Argentina	8.488	3,9	6.374	3,8	347	3	1.536	3,9	231	6,8
França	6.448	2,9	3.859	2,3	560	4,8	1.866	4,8	163	4,8
Bulgària	6.317	2,9	5.782	3,5	145	1,3	377	1	13	0,4
Xina	5.967	2,7	5.288	3,2	199	1,7	468	1,2	12	0,4
Equador	5.556	2,5	3.241	2	511	4,4	1.749	4,5	55	1,6
Senegal	4.890	2,2	4.304	2,6	140	1,2	436	1,1	10	0,3
Brasil	4.484	2	2.886	1,7	318	2,7	1.149	2,9	131	3,8
Paraguai	3.890	1,8	1.836	1,1	111	1	1.907	4,9	36	1,1
Bolívia	3.503	1,6	3.100	1,9	236	2	154	0,4	13	0,4
Veneçuela	3.155	1,4	2.573	1,6	174	1,5	385	1	23	0,7
Uruguai	3.062	1,4	2.266	1,4	138	1,2	628	1,6	30	0,9
Índia	3.015	1,4	2.926	1,8	16	0,1	72	0,2	1	0
Polònia	2.887	1,3	2.543	1,5	62	0,5	277	0,7	5	0,1
Països Baixos	2.881	1,3	1.729	1	71	0,6	1.067	2,7	14	0,4
Cuba	2.770	1,3	2.330	1,4	180	1,6	240	0,6	20	0,6
Total	220.035	100	165.863	100	11.579	100	39.178	100	3.415	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT²⁵

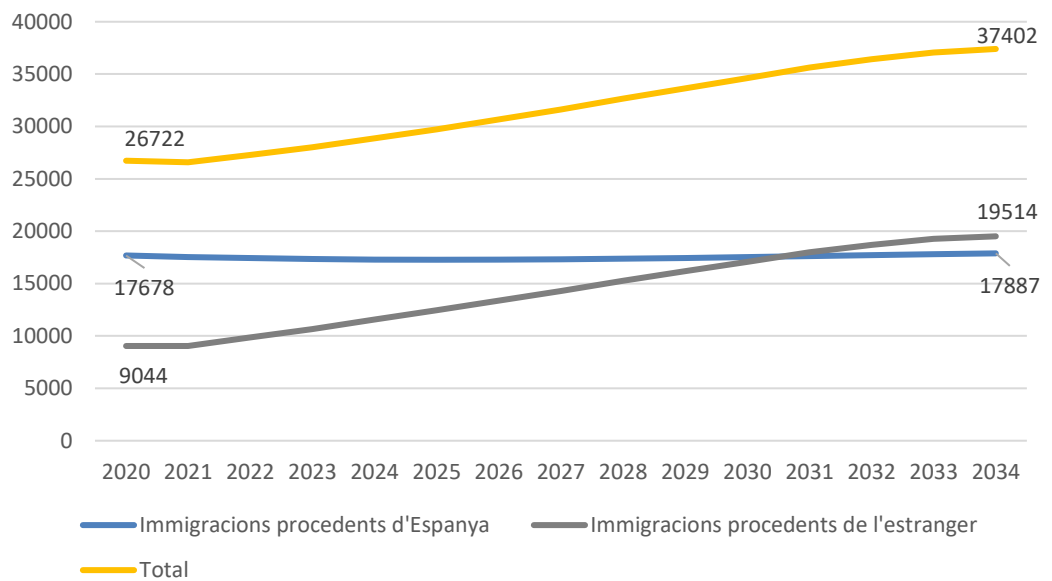
Les projeccions de població de l'INE no distingeixen la nacionalitat de la població, aspecte que ni tan sols està disponible en els fluxos migratoris, en què només es distingeix entre fluxos provinents de la resta d'Espanya o de l'estranger. Segons aquestes projeccions, les immigracions a les Illes Balears augmentaran. Les immigracions procedents d'altres territoris d'Espanya, que el 2020 representen el 66 % sobre el total, s'estancaran; mentre que augmentaran les d'altres països, que

²⁵ IBESTAT, Padró (xifres de població). <https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/poblacio/padro/2acef6cf-175a-4826-b71e-8302b13c1262> [consulta: 2 juny 2021].

seran el 52 % del total el 2034. Entre el 2020 i el 2034 està previst que el total d'immigracions augmenti un 40 % i arribi a les 37.400 persones.

GRÀFIC 9. Evolució de la població immigrant a les Illes Balears (2020 i 2035)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²⁶

²⁶ INE, *Proyección de la población de España, 2020-2070*.
<https://www.ine.es/dynt3/inebase/index.htm?padre=6671&capsel=6672> [consulta: 6 juny 2021].

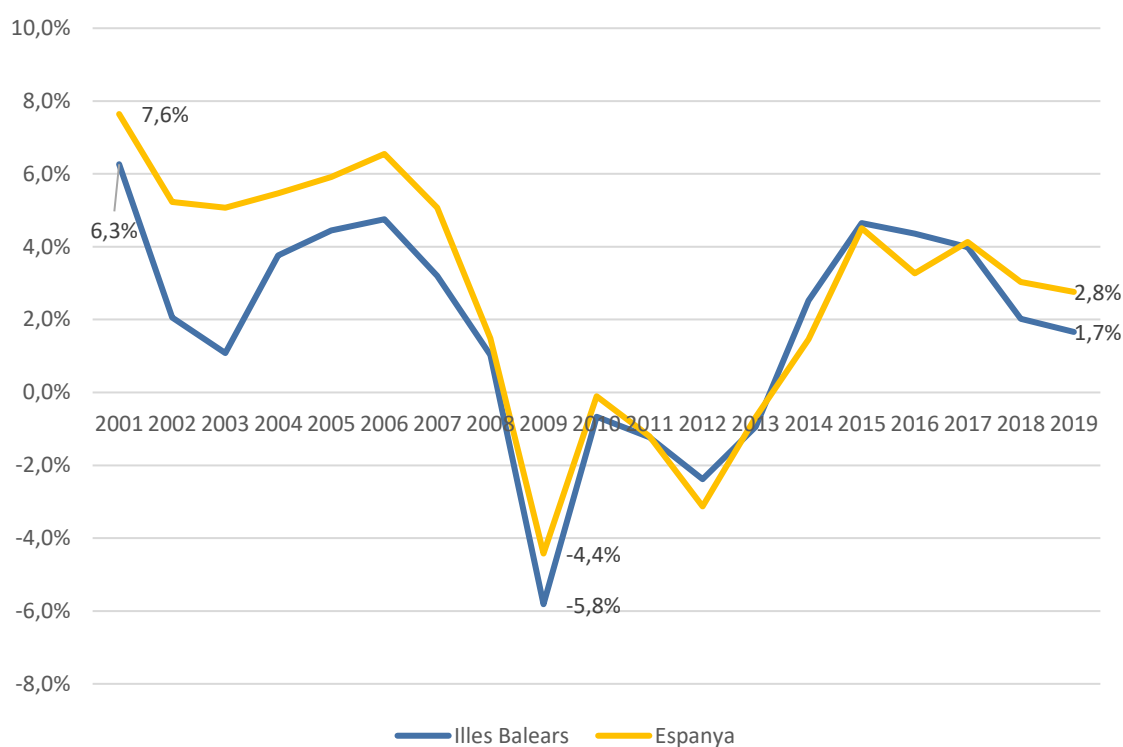
2. Població i renda per càpita

L'any 2019, el valor del producte interior brut a les Illes Balears va ser de 33.716 milions d'euros²⁷ i es va situar en l'onzena posició per ordre del valor del PIB. Va contribuir al PIB nacional un 2,7 %, mentre que hi ha el 2,5 % de la població. L'estructura percentual no ha variat gaire en el temps, amb mínims del 2,5 % i màxims del 2,7 %. Pel que fa a la variació interanual del PIB, aquesta va ser del 3,6 %; per tant, va coincidir amb la mitjana nacional.

Entre els anys 2000 i 2019, s'ha duplicat el valor del PIB balear, tot i patir un retrocés durant els anys posteriors a la crisi de 2008. La taxa de variació interanual del PIB balear ha seguit una tendència molt similar a l'espanyola en els darrers anys, ja que ha crescut a un ritme superior després de la caiguda de la crisi del 2008.

No obstant això, la variació del PIB per càpita a les Illes Balears en els darrers anys ha estat per sota de la mitjana espanyola, com es pot veure en el gràfic següent:

GRÀFIC 6. Variació interanual del PIB per càpita a les Illes Balears i Espanya (%) (2001-2019)

²⁹ i ³⁰ INE, *Contabilidad regional de España*.

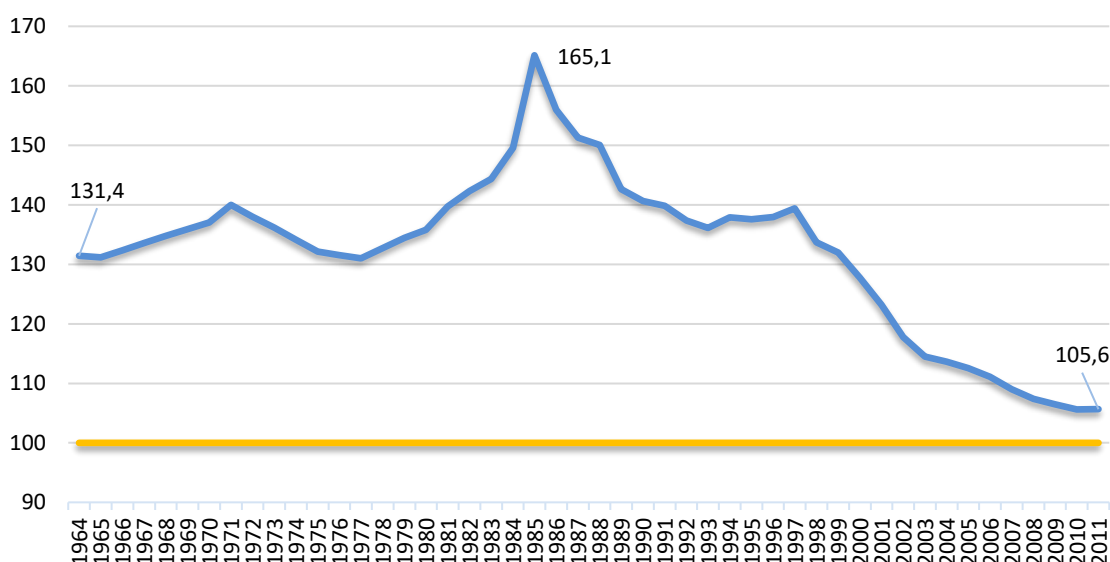
https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581 [consulta: 7 juny 2021].

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE²⁸

El PIB per càpita a les Illes Balears va ser de 28.143 euros l'any 2019, per sobre dels 26.438 euros d'Espanya, és a dir, un 6,4 % més, dada que situa les Illes Balears en la sisena major renda per càpita a l'Estat. Tanmateix, l'evolució de la posició de les Illes Balears en el rànquing espanyol ha descendit de la tercera posició que va ocupar els anys 2000 i 2001 a la sisena l'any 2019.

El Pla de Ciència i Tecnologia 2013-2017 de les Illes Balears i l'informe ja remarcava que la pèrdua relativa de renda per càpita a les Illes Balears respecte del conjunt d'Espanya es va iniciar el 1985.²⁹

GRÀFIC 6. VAB per càpita en termes constants de les Illes Balears (base 2008; Espanya=100) (1964-2011)

Font: Govern de les Illes Balears, Pla de Ciència, Tecnologia, Innovació i Emprenedoria de les Illes Balears 2013-2017

²⁹ Govern de les Illes Balears. Pla de Ciència, Tecnologia, Innovació i Emprenedoria de les Illes Balears 2013-2017, p. 40.

3. Alguns efectes de l'augment de la població en la planificació dels recursos públics

La quantificació de la població és el punt de partida i un element clau de la planificació i la presa de decisions públiques. Entre altres qüestions, el volum de població (tant la resident com la flotant lligada al turisme) és un indicador indirecte del volum d'activitat relacionat amb la població: el consum d'aigua, electricitat i combustibles fòssils; la producció de residus; la congestió de les carreteres; els accidents de tràfic; la pol·lució de l'aire, i l'ús dels serveis sanitaris, per posar-ne uns quants exemples.³⁰

Una definició àmplia de la població que demana infraestructures i serveis públics mostra que el concepte de població empadronada és molt limitat. De fet, la inclusió en el concepte de població flotant assenyala diferències dins l'any que arriben a sobrepassar el 75 % en el conjunt de les Balears, i fins i tot a duplicar i quasi triplicar en el cas de Menorca, Eivissa i Formentera. Aquestes dades reflecteixen el decalatge entre la població i el total de la població (resident més flotant). Entre altres qüestions, destaquen tres problemàtiques.

Per començar, un aspecte de gran rellevància per a la planificació d'infraestructures és que es tracta d'un model econòmic en què el sector turístic ocupa una posició clarament predominant. El turisme genera una important fluctuació demogràfica al llarg de l'any i, de retruc, el gran increment poblacional de la temporada alta provoca un augment proporcional en el consum de recursos i en la generació de residus, cosa que tensa la capacitat de càrrega de les infraestructures existents, que tendeixen a la saturació a l'estiu, mentre que a l'hivern es troben sobredimensionades.³¹

A més, ateses les indivisibilitats de moltes infraestructures, aquestes s'han de replicar a cadascuna de les illes de l'arxipèlag. A més, s'han de dissenyar per ser capaces de donar resposta a les puntes de demanda, amb els sobrecostos que generen, ja que estan clarament infrautilitzades en alguns moments de l'any.³²

Per acabar, atès que el finançament autonòmic està determinat en part pel nombre de persones residents en un territori concret, es produeix un infrafinançament en els serveis bàsics, com l'educació, la sanitat i els serveis socials, la qual cosa fa

---

³⁰ SANSÓ, A.; VIRBICKAITE, A., *op. cit.* Per a més informació, vegeu: BAKHAT i ROSSELLÓ (2011), MATEU (2015), ROSSELLÓ i SÁENZ-DE-MIERA (2011) i SÁENZ-DE-MIERA i ROSSELLÓ (2012 i 2014).

³¹ PALAU, J.M.; LINARES, E.; ADROVER, A. i CAPDEVILA, I. (2019). «Capacitat de càrrega, infraestructures i mobilitat». A: *Estudi sobre la prospectiva econòmica, social i mediambiental de les societats de les Illes Balears en l'horitzó 2030 (H2030)*. Palma: Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

³² PALAU, J.M.; LINARES, E.; ADROVER, A.; CAPDEVILA, I., *op. cit.*

ressaltar les limitacions del concepte de població resident a l'hora de distribuir els recursos d'un determinat territori.

4. Resum

Un dels principals reptes demogràfics del conjunt d'Espanya és que bona part del seu territori veu disminuïda la seva població enfront d'algunes capitals de comunitats autònomes i províncies. Aquest fet implica un repte a l'hora de gestionar els recursos públics.

No obstant això, una anàlisi de les principals dades demogràfiques actuals i de les projeccions futures posa de manifest que la realitat de l'arxipèlag balear és ben diferent. Any rere any, augmenta la població de les Illes, tant la resident com la flotant, fet que deriva, entre d'altres, del pes del turisme en l'economia balear.

La població total suposa un augment de la pressió humana sobre els recursos de les Balears que genera un fort impacte en el territori, així com importants reptes a l'hora de dissenyar les polítiques públiques.

Les principals conclusions de l'informe són les següents:

La població resident de les Illes Balears segueix una tendència creixent i registra la taxa de creixement relatiu més alta de tot l'Estat

- Des de l'any 2000, a Espanya ha augmentat la població en quasi 7 milions de persones, un 17,9 %, mentre que a l'arxipèlag ho ha fet en quasi 326.000, un 38,5 %, més del doble, la xifra més elevada en tot l'Estat.
- Des del 2017, ocupa la primera posició en termes relatius de l'augment de població a Espanya.
- L'augment de la població és transversal a tots els municipis de l'arxipèlag: l'any 2020 només tres municipis van registrar taxes negatives de creixement (Escorca, -1,9 %) i Sóller (-0,5 %) a Mallorca; Sant Lluís (-0,9 %) a Menorca, i Formentera (-1,7 %). Cap municipi d'Eivissa no ha perdut població.

Durant els mesos de temporada turística, es duplica la població de l'arxipèlag

- En diferents dies de la primera quinzena d'agost la població total de les Illes Balears augmenta un 74 % respecte de la població resident. En el cas de Menorca, l'augment arriba al 231 %, en el cas d'Eivissa al 220 % i en el cas de Formentera al 291 %.
- La desestacionalització progressiva del turisme provoca que la població total superi un 20 % la resident la major part de l'any (des de principi del mes d'abril fins a final del mes d'octubre).
- L'augment de la població total a l'arxipèlag és constant des de l'any 2020, amb una línia de tendència clarament ascendent.

Les projeccions de l'INE auguren que les Illes Balears serà la comunitat autònoma en què més augmentarà la població de tot l'Estat

- Entre el 2020 i el 2035, la població de l'arxipèlag balear augmentarà un 18,7 %, davant l'1,8 % del conjunt d'Espanya.
- Les Illes Balears serà la comunitat autònoma que més creixerà en termes relatius a tot l'Estat.

Una de cada quatre persones residents a les Balears ha nascut a l'estranger

- Actualment, un 24,3 % de les persones residents a les Balears són nascudes a l'estranger, davant el 15,4 % d'Espanya.
- L'any 2035, el 52 % de les immigracions a les Balears seran de persones estrangeres.
- Aquest augment de la població i la diversitat d'aquesta posa en relleu la necessitat de treballar per la cohesió social i educativa.

L'augment de la població no implica un augment de la riquesa per càpita

- Tot i l'augment de la població, les Illes Balears ha descendit en el rànquing de la renda per capità de l'Estat. El 2016 se situa en la sisena posició.
- La variació del PIB per càpita ha estat per sota de la mitjana espanyola en els darrers anys. Amb dades del 2019, la variació interanual ha estat de l'1,7 % a les Illes Balears i del 2,8 % a Espanya, de manera que es constata una pèrdua de productivitat global d'un model extensiu de creixement.

L'augment de la població resident i de la població total durant els mesos turístics implica tensions en les infraestructures i els serveis bàsics

- El gran increment poblacional de la temporada alta provoca un augment proporcional en el consum de recursos i en la generació de residus, cosa que tensa la capacitat de càrrega de les infraestructures existents, que tendeixen a la saturació a l'estiu; en canvi, a l'hivern estan sobredimensionades.
- Finançar els serveis bàsics a partir d'un concepte restringit de població que no té en compte la població flotant en el territori provoca un infrafinançament dels serveis bàsics, com l'educació, la sanitat i els serveis socials.